

Fig. 222. Vg 131. Vilske-Kleva sn, Sjögerås.
Efter teckning av Christofersson.

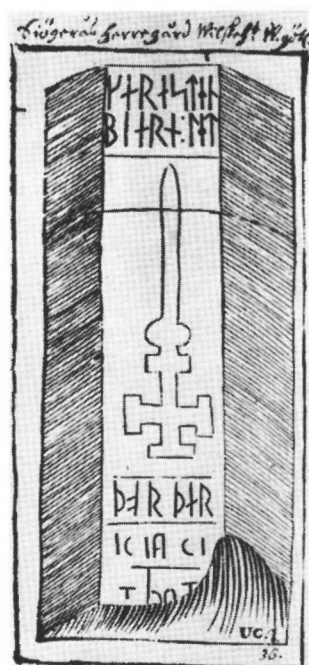

Fig. 223. Vg 131. Vilske-Kleva sn, Sjögerås.
Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 997).

Uppgifter om stenmaterialet saknas. Längd c:a 1,80 m., bredd c:a 0,75 m. (enligt bilden i *Bautil*). Stenens översida har pryts med ett kryckkors. Ovan korset står ristat med runor vända från korset (enligt Christoferssons teckning):

porpær
5

Därunder med munkstil: IC IACE ... THOR ...

Under korset står ristat med runor vända mot korset:

biærn : let gæræ · sten
10 15 20

Þordær. — Hic iac[et] Thor[dær]. — Biærn let gæræ sten.

»Tord. — Här vilar Tord. — Björn lät göra stenen.»

Till läsningen: 15 **g** är tydligt stungen på Christoferssons teckning; däremot icke på träsnittet. Stenen är på teckningen avslagen vid övre kortsidan, varvid några av de latinska bokstavstecknen skadats.

132. Marka sn, kyrkogården.

Pl. 113.

Litteratur: R. Hjorth, Vilske härad 1903 (hs tillh. J. A. Lundström, Göteborg, avskr. i Stifts- och Landsbibl., Skara); A. Blomberg, Socknarna Gökhem, Marka och Sörby (1920), s. 35; S. Gardell, Gravmonument från Sveriges medeltid I (1937, rev. 1945), nr 673.

Två trefasade, romanska gravstensfragment ligga i Marka kyrkas vapenhus. Tidigare ha de legat på kyrkogården. Det är sannolikt, att de båda fragmenten ursprungligen ha tillhört samma sten, ehuru själva brottytorna nu icke ha passning. Ytan är i båda fragmenten starkt skadad, och den runinskrift, som i båda fallen är anbragt överst på mittfältet, är så gott som utplånad.

Sandsten. Fragmentens storlek är 0,80 × 0,45 m., resp. 0,62 × 0,45 m. Sammanlagd längd 1,44 m. H. Jungner antecknade 1936 följande läsning av inskriften — dock utan närmare kommentar:

: **pat** : **er** : **ret** : **hua**[ri^um] : **at** : **s**]igia : **pateir** : **firi** : **siæol** : **m**[agnusa?]
 5 10 15 20 25 30 35 40

Den enda säkra runa, som man emellertid här kan iakttaga, är en **s**-runa vid mitten av det längre stycket, troligen r. 33 enligt Jungners läsning ovan. Sk tycks ha varit tre punkter. Ytterligare spår av huggning skönjas på stenen, men dessa spår kunna nu ej redas till bestämda runor. Stenytan kan knappast ha undergått någon nämnvärd förändring sedan Jungners besök, varför dennes läsning snarast är att betrakta som ett försök att rekonstruera inskriften. Jfr Vg 76, som tydligen har givit Jungner idén att det kunde stå något liknande på Vg 132.

133. Marka sn, Skyberg.

Pl. 112.

Litteratur: Göteborgs-Posten ¹⁶/₁₀ 1934; Handlingar 1934–36 (ATA); H. Jungner, Nytt från Falbygdens runfront (i: Falbygden 3, 1936), s. 22.

Äldre avbildning: Jungner a. a.

Runstenen står rest c:a 225 m. ÖNÖ om Marka kyrka, omedelbart Ö om en gärdesgård, c:a 80 m. NÖ om landsvägen Marka–Falköping. Runinskriften upptäcktes först 1934, ehuru stenen tidigare varit känd som bautasten. Den låg kullfallen på sin nuvarande plats med inskriftssidan nedåt.

Röd gnejs. Höjd 2,40 m., bredd 0,87 m. Stenens ristningsyta är hårt vittrad, och somliga partier av inskriften kunna endast spåras ytterst svagt. Ytan flagrar fortfarande, varför det torde vara en tidsfråga, när inskriften är helt utplånad. Det är på grund av dessa förhållanden möjligt, att vid H. Jungners läsning 1936 mera av inskriften har varit bevarat.

Inskrift:

- - - **purir** : **si** - **u** : **su** - **raispi** · **stin** · **pi**si · - **ftir** · **suin** · **brupur** · **sin** ·
 5 10 15 20 25 30 35 40 45

[Sten]purir(?), Si[ð]u(?) sunn, resti sten þennsi æftir Sven, broður sinn.

»[Sten]tore(?), Sidas(?) son, reste denna sten efter Sven, sin broder.»

Till läsningen: R. 1–4 äro nu ytterligt osäkra. Jungner läser dem **stin** med följande kommentar: »1 **s** spåras, föregås ej av sk. 2 **t** har ganska tydliga bst. 3 **i** kunde tyckas punkterad, bred, grund, ojämn fördjupning (möjligen **e**). Då stenen har stin (utan punkt) torde även namnet stinpurir ha haft opunkterad första i-vokal. På 4 **n** är bst osäker men spåras tämligen tydligt till vänster.» 5 **p** är säker. Av 6–7 **ur** återstå endast svaga spår av bistavarna. 8–9 **ir** äro tämligen säkra. Sedan följer tydligt sk : och 10 **s**. R. 11 är troligen **i**. Därefter synes en hst. Jungner har här i en vittring sparat en **p**-bst, men huggning kan här nu ej skönjas. Möjlig är Jungners läsning 13 **u**. I sk efter denna runa är endast undre punkten bevarad. R. 14 är jämförelsevis tydligt **s**, men mellanleden är till största delen bortvittrad. 15 **u** är relativt tydlig med bst i en spricka. Av r. 16 återstå ytterst svaga spår, en eventuell **n**-bst är helt bortvittrad. Därefter finns mitt i slingan en stor flagring, som av Jungner uppfattats som en punkt. 17 **r** har förlorat nedre hälften av bst i en flagring. 18–19 **ai** äro jämförelsevis tydliga. I följande **s** (20) är endast första ledens övre del bevarad. 21–22 **pi** äro jämförelsevis tydliga. Efter 30 **i** finns en tydlig punkt som sk. På r. 31, nästan bortvittrad, synas åt höger tre fördjupningar; runan kan ha varit **i** eller **o**. Efter 35 **r** finns en punkt som sk. 40 **b** och 41 **r** äro något osäkra.

Stenpurir, som möjligen återfinnes på en norsk runsten, NIyR 239 Stangeland, Rogaland fylke, är en sällsynt, sannolikt ursprungligare form av det från den isländska litteraturen välkända *Steinþórr*. Jfr J. Sahlgren, *Eddica et scaldica* 2 (1927), s. 235 f. *Sida* är icke känt som självständigt dopnamn.